

Medeleuropéns alkoholkonsumtion ligger på en cancerframkallande nivå enligt forskare inom AMPHORA-projektet

- Europeiska forskare pekar på stora brister i överensstämelsen mellan alkoholens cancerframkallande effekter och dagens hälsoskyddsföreskrifter.
- Varje år uppträder 136 000 nya alkoholrelaterade cancerfall bland personer i åldrarna 15-64 år inom Europeiska unionen. Det motsvarar mellan en femtedel och en fjärdedel av alla dödsfall orsakade av alkohol.
- AMPHORA-projektet presenterar ett manifest med krav på att alla alkoholhaltiga drycker ska vara märkta med varningstext om alkoholens cancerframkallande effekter. Dessutom anser man att det är dags att förbjuda alkoholreklam.

Stockholm, torsdagen den 18 oktober 2012. Medeleuropén intar tre glas alkoholhaltig dryck per dag, vilket motsvarar den toxiska nivå som ger upphov till cancer. Denna konsumtionsnivå leder till ca 136 000 nya cancerfall per år inom Europeiska unionen och utsätter européer för en livslång cancer risk som är mer än dubbelt så stor som för passiv rökning. Det här är några av de upptäckter som gjorts inom AMPHORA (Alcohol Public Health Research Alliance), ett 4-årigt europeiskt forskningsprojekt som håller sin slutkonferens i Stockholm den 17-19 i samarbete med Svenska Läkaresällskapet.

Som en del av AMPHORA-projektet analyserade Dirk Lachenmeier och Jürgen Rehm från Dresdens tekniska universitet i Tyskland toxiska ämnen i alkoholprover från hela Europa. De visade att den farligaste föreningen var etanol i sig själv – det kemiska berusningsmedel som finns i alla alkoholhaltiga drycker. Denna förening överträder de säkerhetsgränser som har satts av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet (Efsa). Denna förening orsakar inte bara cancer utan orsakar även över 200 andra sjukdomar och sjukdomstillstånd.

Toxiska gränsvärden, över vilka ett gift har farliga effekter, definieras vanligen som den största mängd av ämnet som kan intas i förhållande till kroppsvikten. Med utgångspunkt från noggrann granskning av evidensbaserad forskning visade Lachenmeier och Rehm att etanols toxiska gränsvärde eller toxiska dos för en europé med medelkroppsvikt (74 kg) var 32 gram alkohol, strax över tre glas alkoholhaltig dryck per dag.

Oturligt nog överensstämmer det med den mängd som medeleuropén dricker, vilket betyder att många människor i Europa dricker alkohol på en toxisk nivå. Om Efsa:s riktlinjer angående gränsvärden för gentoxiska karcinogener skulle behandla etanol på samma sätt som med övriga toxiska föreningar i kosten, t.ex. konserveringsmedel, pesticider, mykotoxiner eller värmeframkallade föroreningar, skulle gränsvärdena vara en tusendel av den toxiska dosen, inte mer än ett glas alkoholhaltig dryck eller ett glas alkoholhaltig dryck per år. För andra sjukdomar än cancer skulle säkerhetsgränsen vara en tiondel av den toxiska dosen, det vill säga två glas alkoholhaltig dryck i veckan.

Tidigare upptäckter har förbigåtts med tystnad

Forskningsresultaten från AMPHORA-projektet är inte de första som pekar på eller uttrycker de toxiska riskerna med etanol i siffror, men det är oroande att notera den brist på intresse som forskningsgrenen har rönt från myndigheter och organ med hälsoskyddsansvar.

1997 ombads den finska produktkontrollmyndigheten (Finnish Product Control Agency for Welfare and Health) av ordföranden i Europeiska kommissionens arbetsgrupp för klassificering och märkning

av farliga ämnen att utvärdera de långsiktiga hälsoeffekterna av etanol enligt kriterierna i Europeiska unionens direktiv 67/548/EG om klassificering, förpackning och märkning av farliga ämnen. I detta direktiv definieras ett ämne som ett kemiskt grundämne och dess föreningar i naturlig eller industriellt framställd form och ett toxiskt ämne som ett ämne som vid förtäring kan orsaka hälsoskador eller till och med leda till dödsfall. Ett hälsoskadligt ämne slutligen definieras som ett ämne som kan medföra begränsade hälsoskador. Efter genomförd utvärdering av etanol föreslog den finska myndigheten att etanol skulle klassificeras som **reproduktionstoxisk (kategori 1, Ämnen som är kända för att orsaka utvecklingstoxicitet hos människor)** och därför bör märkas enligt "**Kan skada det ofödda barnet**". Det medförde också att etanol klassificerades som "**toxisk**" och att produkter skulle märkas med en **dödskalle som faropiktogram**. Etanol klassificerades som **mutagent (kategori 3)**. Utifrån analysen föreslogs att märkningen skulle innehålla en varning om att **långvarig oral exponering för etanol kan ge mycket skadliga hälsoeffekter**. Efter det att Europeiska kommissionens arbetsgrupp mottagit utvärderingen avfördes den från agendan, vilket betyder att den aldrig helt genomfördes.

Därför fortsätter de stora bristerna i överensstämmelsen mellan alkoholens cancerframkallande effekter och de föreskrifter som hade kunnats upprättas för att skydda vår hälsa att riskera våra liv. Alkohol orsakar inte bara cancer utan orsakar även andra livshotande tillstånd som högt blodtryck och stroke, leversjukdom och även skador, olyckor och självmord.

Opinionsbildare och de europeiska regeringarna måste omedelbart få upp ögonen för de faror som för närvarande förnekas och måste arbeta effektivt och snabbt för att begränsa européernas dryckesvanor. De måste också varna medborgarna för etanolens toxiska risker.

AMPHORA-manifestet

“Naturligtvis kan vi inte förvänta oss att de europeiska medborgarna ändrar sina dryckesvanor för att uppfylla Efsa:s toxiska gränsvärden för cancer (ett glas alkoholhaltig dryck per år)” konstaterade professor Peter Anderson, Substance Use, Policy and Practice på universitetet i Newcastle, England, och en av projektledarna för AMPHORA, “men det finns angelägna frågor som regeringarna skulle kunna ta itu med, t.ex. göra det obligatoriskt att sätta på varningsetiketter med information och varningar om hälsoeffekter på alla alkoholflaskor på samma sätt som man har etiketter med varningstext som säger att cigaretter orsakar cancer på alla cigarettförpackningar. De skulle också kunna förbjuda alla former av kommersiella meddelanden om alkohol, på samma sätt som har gjorts för tobak.”

Forskarna inom AMPHORA har tagit fram ett gemensamt manifest som ska presenteras under den EU-debatt om evidensbaserad alkoholpolitik som äger rum i Stockholm och som kräver kraftiga och enkla politiska åtgärder för att angripa alkoholproblemet. Några av de många olika åtgärder som krävs enligt manifestet är att regeringarna använder sig av de billigaste och mest evidensbaserade politiska alternativen, nämligen: Öka alkoholpriserna via skatter, minska tillgången på alkohol och förbjuda all sorts alkoholreklam.

Amphora-projektet

AMPHORA är ett fyraårigt projekt som har 4miljoner pund i anslag och som samfinansieras av Europeiska kommissionens sjunde ramprogram (FP7) för forskning och som samordnas av universitetssjukhuset Hospital Clinico i Barcelona, Spanien.

Syftet med AMPHORA är att bidra med nya resultat från sällan eller aldrig undersökta forskningsområden inom alkoholkonsumtion och alkoholrelaterade skadliga effekter i Europa. Denna kunskap kommer att spridas till beslutsfattare som arbetar för utveckling och genomförande av mer verkningsfulla allmänna hälsoåtgärder.

AMPHORA-manifestet presenteras i sin helhet, tillsammans med en videoverion, på länken:
www.amphoraproject.net

Kontakta gärna nedanstående personer om du vill ha mer information:

Fleur Braddick Communications officer, AMPHORA Project Fleur.braddick@gmail.com Tel: +34 616 025 554	Peter Friberg President, Swedish Society of Medicine peter.friberg@mednet.gu.se Tel 076-760013
--	--